

EU-Orientering

*Fra LO-Kontoret - Bruxelles
nr. 9 - 3. oktober 2001*

EU-Parlamentet og Rådet på ny kollisionskurs

**Et spinkelt forlig i Rådet om information og høring af ansatte bliver
truet af krav fra udvalg i Europa-Parlamentet**

Europa-Parlamentet er på vej med krav til information og høring af ansatte, der kuldkaster det spinkle forlig, arbejdsministrene i EU-landene indgik i juni. Europa-Parlamentet har medbestemmelse ved forslag om information og høring, og parlamentets beskæftigelses- og socialudvalg er fast bestemt på at stramme Rådets forlig.

Parlamentet lægger samtidig pres på Kommissionen for at komme med et forslag til ændringer af et direktiv om europæiske samarbejdsudvalg. Parlamentet vil have reglerne strammet op. Se side 2-4

EU-kommissær vil have nationale mål for jobpolitik

Det er ikke nok, at EU sætter mål for, hvor mange job der skal skabes. De enkelte lande må også sætte egne mål. Ellers slår den fælles EU-politik ikke igennem, mener kommissær Anna Diamantopoulou, der er spillet ud med retningslinjer for beskæftigelsespolitikken for år 2002. Se side 4-5

Ros til dansk jobpolitik

Danmark for ros for beskæftigelsespolitikken af EU-Kommissionen. I den årlige beskæftigelsesrapport hedder det, at Danmark især ligger fint med hensyn til kvinders beskæftigelse. Men der er også kritik. Blandt andet skatterne er for høje på de lave indkomster. Samtidig viser EU's nye statistik over ledigheden, at den holder sig på 7,6 procent. Se side 5-6

Fransk kvinde favorit til at lede EFS

Nicole Notat fra det franske CFDT bliver efter al sandsynlighed EFS's næste generalsekretær. Foreløbig har den 54-årige fagforeningskvinde meddelt, at hun forlader CFDT ved næste kongres. Mere side 6-7

Støtte til EFS-forslag

Det belgiske EU-formandskab støtter en EFS-tanke om et observatorium for den offentlige service. Se noter side 7-8

EU-Parlamentet og Rådet på ny kollisionskurs

Et spinkelt forlig i Rådet om information og høring af ansatte bliver truet af krav fra udvalg i Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet er på vej med krav til information og høring af ansatte, der kuldaster det spinkle forlig, arbejdsministrene i EU-landene indgik i juni. Europa-Parlamentet har medbestemmelse ved forslag om information og høring, og parlamentets beskæftigelses- og socialudvalg er fast bestemt på at stramme Rådets forlig.

- Jeg har advaret parlamentet mod at være for ivrig med ændringsforslag. Forliget i Rådet er skrøbeligt. Ønsker vi information og høring af ansatte, så nytter det ikke at komme med forslag til en række ændringer, siger det socialdemokratiske medlem af parlamentsudvalget, Helle Thorning-Schmidt.

Den belgiske arbejdsminister Laurette Onkelinx manede allerede til forsigtighed, da hun talte i udvalget i juli. Selv om Belgien hører til de lande, der længe har presset for at få meget håndfaste regler for information og høring ikke kun i internationale virksomheder, henstillede Laurette Onkelinx som formand for Rådet under det belgiske EU-formandskab direkte til udvalget, at det ikke kom med for mange forslag til stramninger.

- Der kan ikke røres meget ved det forlig, sagde ministeren.

Forslaget til parlamentets betænkning kaster imidlertid flere bomber ind i forliget. Den mest sprængfarlige er et forslag om sanktioner til virksomheder, der bryder regler om information og høring af de ansatte. I Rådet har så godt som alle lande hidtil været imod sanktioner. Flere arbejdsministre begrundede modstanden med, at det er op til nationale love og bestemmelser at afgøre sådanne tvister.

Ordføreren for parlamentets forslag finder, at de fælles regler skal følges. Derfor må der vanke bøder eller anden form for straf, hvis de brydes.

Aftaler mellem arbejdsmarkedets parter må efter ordførerens opfattelse heller ikke slække på kravene til information og høring gennem aftaler. Det bringer dermed forslaget på kollision med især danske og svenske traditioner med udbredt frihed for arbejdsmarkedets parter.

Endelig vil ordføreren af med den frihed, Rådets forlig giver virksomheder til at tilbageholde ømfindtlige oplysninger for de ansatte. Den mulighed kom med i Rådets forlig efter hårdt pres fra flere lande.

Parter opgav at forhandle

Forslaget om information og høring har haft en omtumlet tilværelse. Da det gælder virksomheder i de enkelte lande mener blandt andre den danske regering og arbejdsmarkedets parter, at det helt grundlæggende ikke er noget, EU bør blande sig i. Men efter en række skandaler med fyringer af ansatte, uden de først var informerede og hørt, bebudede EU-Kommissionen i 1997, at den ville komme med udspil.

I første omgang bad Kommissionen de europæiske parter om at forhandle. Det blev ikke til noget, og så spillede Kommissionen ud med et forslag.

I flere år blokerede Rådet imidlertid for, at der kom regler. Storbritannien og Irland var totalt afvisende. I Storbritannien kender man ikke til regler om information og høring af ansatte i firmaer, der kun arbejder inden for landets grænser. Og først efter Blair-regeringen kom til i 1997 godkendte briterne et direktiv om samarbejdsudvalg i internationale firmaer (se den følgende artikel). Tyskland og Danmark afviste forslaget først og fremmest, fordi regeringerne frygtede, at nye regler skulle ødelægge de ordninger, der gjaldt i de to lande. Arbejdsminister Ove Hygum holdt sig til, at forslaget var helt overflødigt. I Danmark er samarbejdsaftalerne forhandlet mellem parterne på arbejdsmarkedet. Den mulighed skal de fortsat have, mener både regeringen og parterne. Og den sikkerhed fik Danmark i det forlig, arbejdsministrene indgik i juni. Men den sikkerhed bringer parlamentets ordfører i tvivl med sine forslag. Til gengæld synes det sikkert, at Rådet aldrig godkender det, som parlamentet lægger op til. Dermed er der lagt op til en såkaldt forligsprocedure mellem Rådet og parlamentet. Fastholder parlamentet den hårde linje i de forhandlinger, synes det givet, at Rådet ikke indgår forlig, er det klare bud i Bruxelles. Og dermed får de ansatte i blandt andet Storbritannien ikke ret til information og høring i de nationale virksomheder. Det vil glæde den britiske regering, men være et hårdt slag for den britiske fagbevægelse, der i årevis har kæmpet for de ansattes ret til at blive hørt og informeret. Parlamentet ventes at stemme om forslagene i slutningen af oktober.

Pres fra EU-Parlamentet for samarbejde i virksomheder

**Flere virksomheder skal oprette europæiske samarbejdsudvalg,
og de ansatte skal sikres bedre information, hedder det
i rapport fra Europa-Parlamentet**

Europa-Parlamentet lægger pres på Kommissionen for at komme med lovede ændringer af det syv år gamle direktiv om europæiske samarbejdsudvalg, ESU. På sin samling i september vedtog parlamentet en rapport, der kræver stramninger i de regler, der i dag gælder for internationale virksomheder.

De ansatte skal i langt højere grad have ret til information og høring. De skal høres tidligt om vigtige beslutninger, der berører deres arbejde. Møderne i samarbejdsudvalgene skal være hyppigere, og repræsentanterne i udvalgene skal beskyttes og have ret til uddannelse, hedder det blandt andet i rapporten.

På flere punkter følger den de krav, parlamentet allerede fremsatte, før direktivet om europæiske samarbejdsudvalg blev vedtaget den 22. september 1994.

Hverken EU-Kommissionen eller EU-landenes arbejdsministre fulgte dengang parlamentets ønsker. Til gengæld hed det, at reglerne skulle tages op senest fem år senere for at se, om der var behov for ændringer.

Lidt forsinket kom Kommissionen sidste forår med en rapport. Og den rapport mener EU-Parlamentets Winfried Menrad klart viser, at der er behov for ændringer. Havde arbejdsministrene fulgt parlamentet i 1994, så kunne en række mangler været undgået, påpeger Menrad, der var ordfører i sagen både dengang og nu.

Først og fremmest står han og parlamentet fast ved kravet om, at der skal oprettes flere samarbejdsudvalg.

Virksomheder i EU med over 500 ansatte og afdelinger med over 100 ansatte i mindst to af landene skal efter parlamentets mening være omfattet af direktivet. I dag er grænserne 1000 ansatte og 150 i afdelingerne.

De lavere grænser øger antallet af virksomheder væsentligt. I dag gælder reglerne for omkring 1650 internationale virksomheder. Men kun omkring 650 har oprettet udvalg, selv om fagbevægelserne i Europa opfordrer ansatte til at kræve ESU i deres virksomheder.

Når mange ikke udnytter muligheden, skyldes det både ifølge fagbevægelserne og Menrad, at ESU-reglerne er for svage.

Også Kommissionen påpeger i sin rapport, at der er mangler i det direktiv, der gælder i dag. Informationer om større ændringer i virksomhederne kommer for sent til de ansatte. De har ikke mulighed for at reagere og komme med egne forslag til, hvordan problemer kan løses.

Parlamentet fremhæver, at de ansatte ofte hører om væsentlige ændringer af deres arbejdsplads gennem pressen. Men de ansatte skal informeres og høres i god tid, inden beslutningerne er truffet, hedder det i parlamentets forslag.

Følger firmaer ikke reglerne, skal der være mulighed for sanktioner, foreslår parlamentet.

85 procent af samarbejdsudvalgene mødes kun en gang om året. Det er for lidt, mener parlamentet. Det lægger også op til, at eksperter fra for eksempel fagforeninger kan støtte medlemmerne i udvalgene.

Det ventes, at Kommissionen kommer med sit forslag til ændringer af direktivet inden jul.

EU-kommissær angriber lave nationale ambitioner for job

Det er ikke nok, at EU sætter mål for jobpolitikken. Landene må følge trop, mener EU-kommissær Anna Diamantopoulou, der spiller ud med nye retningslinjer for jobpolitikken i EU for 2002

- Når de enkelte lande ikke sætter mål for sig selv, er det reelt umuligt at skabe europæiske, sagde Anna Diamantopoulou, da hun præsenterede en ny beskæftigelsespakke for Europa-Parlamentets beskæftigelses- og sociale udvalg. Kun syv lande har selv sat generelle mål for beskæftigelsen. Fire lande har mål for kvindernes beskæftigelse, påpegede kommissæren. Men skal målene, der blev aftalt på topmøderne i Lissabon sidste år og Stockholm i foråret, nås, så må alle landene også sætte flere nationale mål.

I Lissabon blev det aftalt, at den generelle beskæftigelse skal være oppe på 70 procent i år 2010 og 60 procent for kvinder. I dag er den kun på lige over 60 procent, og kvindernes beskæftigelse er kun på godt 50 procent. I Stockholm satte topmødet som delmål, at beskæftigelsen i år 2005 skal være på 67 procent og 57 procent for kvinder.

De europæiske mål er gennemsnit. Danmark lever allerede op til kravene og trækker dermed op i regnestykket. Anna Diamantopoulou mener, at hvert enkelt land skal

forsøge at nå målet eller komme så tæt på som muligt.

Beskæftigelsespakken fra Kommissionen indeholder retningslinjer for beskæftigelsespolitikken i år 2002, en henstilling til lande, der ikke lever op til tidligere retningslinjer og endelig en generel rapport om beskæftigelsen. Det er femte gang, EU-Kommissionen spiller ud med retningslinjer for beskæftigelsespolitikken i EU. De første kom i efteråret 1997, efter stats- og regeringslederne holdt et særligt topmøde om beskæftigelsen i Luxembourg.

De nye retningslinjer følger de hidtidige. Det betyder, at landene skal gøre mere for at få ledige parate til at en plads på arbejdsmarkedet. Anna Diamantopoulou beklagede i parlamentet, at der stadig er mange langtidsledige, og at 16 procent af de unge ikke har et job eller er i gang med uddannelse.

Kommissionen ønsker nationale mål for investeringer i uddannelse og efteruddannelse og også for støtten til svage grupper.

Som et generelt mål for kampen mod ungdomsledigheden foreslår Kommissionen, at antallet af ledige unge uden uddannelse halveres inden år 2010.

Retningslinjerne siger som hidtil, at de unge skal have aktiv hjælp efter et halvt års ledighed, mens de langtidsledige skal i gang med en form for aktivering efter et år. Ligestilling får topprioritet under Anna Diamantopoulou, der vil øge indsatsen for ligeløn.

Generelt er lønnen mere lige inden for det offentlige end i den private sektor. Men der er også lande, hvor det forholder sig omvendt. Og det er en skandale, mente kommissæren.

Uddannelse og livslang læring bliver også prioriteret op, og Kommissionen lægger igen vægt på, at skatten på arbejde skal ned.

Anna Diamantopoulou fremhæver desuden, at de regionale uligheder er for store. Også her lægger hun op til, at landene skal gøre en større indsats.

Ros til dansk job-politik

Regeringen får ros af EU-Kommissionen for den danske jobpolitikken. EU-kommissær Anna Diamantopoulou er særlig begejstret for, at kvinder i Danmark er de mest aktive på arbejdsmarkedet i EU. 71,6 procent af kvinderne har et job. Også de danske mænd er aktive. Over 80 procent har et job, og dermed hører også de til de mest aktive i EU.

Det kan læses i de henstillinger til EU-landene, EU-Kommissionen har udsendt om, hvorvidt landene lever op til retningslinjerne for beskæftigelsespolitikken i fællesskabet.

Kommissionen finder dog i lighed med tidligere år, at skatten på arbejde er for høj i Danmark. Især skatten på de lave indtægter stimulerer ikke til, at folk på understøttelse søger ud på arbejdsmarkedet, mener Kommissionen.

Den peger også på, at indvandrere har svært ved at få arbejde.

Andre lande får dog langt hårdere kritik. Tyskland modtager fem løftede pegefingre. Arbejdsmarkedspolitikken gør for lidt for de langtidsledige. De ældre forlader arbejdsmarkedet for tidligt. Der skal gøres mere for uddannelser. Skatten og de sociale afgifter er for høje, så det rammer de lavtlønnede.

Tyskerne gør for lidt for børnefamilierne. Det rammer især kvinder, der bliver væk fra arbejdsmarkedet for i stedet at passe deres børn.

11 af de 15 EU-lande bliver kritiseret for deres ligestillingspolitik. Seks lande ud over Tyskland bliver kritiseret for deres mangel på børneomsorg, og seks land heriblandt igen Tyskland, men også Storbritannien for store forskelle på, hvad kvinder tjener, og hvad mændene får.

I Europa-Parlamentets arbejdsmarkedsudvalg sagde Anna Diamantopoulou ved præsentationen, at ligestillingen skal øges næste år. Flere kvinder skal i arbejde, og der skal gøres mere for ligelønnen.

Hun roste også Danmark for at inddrage Folketinget og arbejdsmarkedets parter i arbejdet med nationale handlingsplaner for beskæftigelsen. Planerne følger op på de retningslinjer for beskæftigelsen.

7,6 procent ledige i EU-landene

Arbejdsløsheden i EU var i august på 7,6 procent. Dermed har ledigheden på samme niveau siden april, viser nye tal fra EU's statistiske kontor, eurostat. Tallene er tilpasset sæsonudsving.

Spanien topper med 13 procent ledige. Men den spanske ledighed var på 15,6 procent for blot to år siden.

Mændene har fortsat en lavere ledighed en kvinder. I august var 6,5 procent af mændene i EU-landene uden arbejde mod 8,9 procent blandt kvinderne. Spanien topper også her. Hele 18,7 procent af de spanske kvinder var registreret som ledige.

De unge trækker ledigheden i den gale retning. 14,9 procent af de unge under 25 år var uden arbejde. I Spanien er hver femte ung mand uden et job og næsten hver tredje ung kvinde.

Fransk kvinde favorit til at lede EFS

Den markante og kontroversielle leder af franske CFDT, Nicole Notat, er favorit til at efterfølge EFS's Emilio Gabaglio i 2003

Den 54-årige Nicole Notat træder til næste år tilbage som leder af Frankrigs største faglige landsorganisation, CFDT. Det sket et år, før den europæiske faglige sammenslutning, EFS, vælger nu generalsekretær. I både Paris og i Bruxelles anses det for givet, at Nicole Notat benytter sin afgang til at bane vejen for en plads som EFS's generalsekretær, når den nuværende Emilio Gabaglio forlader posten ved EFS's kongres i juli 2003.

Til det franske, politiske ugeblad *Le Nouvel Observateur* afviser Nicole Notat ganske vist at blande de to spørgsmål sammen. Men det står fast, at der har været kontakt mellem Emilio Gabaglio og Nicole Notat, der længe har været anset for den klareste favorit til at efterfølge italieneren.

Nicole Notat er den af de mest markante, franske faglige leder. Gang på gang har hun bragt sig i konflikt med andre faglige organisationer, fordi hun har indgået forlig med arbejdsgiverne uden om de øvrige. Men det var til gengæld hende, der først og

fremmest skaffede den tidligere kommunistiske landsorganisation, CGT, ind i varmer og kredsen blandt de øvrige 70 organisationer i EFS.

De tætte forbindelser med arbejdsgiverforeningen Medefs leder, Ernest-Antoine Seillière har også skaffet hende problemer internt i CFDT, hvor især transportafdelingen har været imod hendes linje.

Til gengæld har hun været en af de klareste forkæmpere for den 35-timers arbejdsuge, der har bragt regeringen og arbejdsgiverne i totterne på hinanden. Medef og Seillière, der gik på eliteuniversitetet ENA med premierminister Jospin i sine yngre dage, truer ligefrem med at forlade det trepartsstyrede sociale sikringssystem. Nicole Notat nævner da også selv, at den 35-timers arbejdsuge er et af de spørgsmål, hvor hun har været enig med Lionel Jospin. Ellers har hun ikke haft lejlighed til at få et tæt samarbejde premierministeren.

Hun anses også for at have et bedre forhold til borgerlige politikere og nævnes som kandidat til en ministerpost, hvis de borgerlige vinder over den rød-grønne alliance ved valget til foråret.

Ja så langt går det venskabelige forhold, at der ligefrem spørges med, at præsident Jacques Chirac vil hjemkalde den borgerlige af de to franske EU-kommissærer, Michel Barnier, og tilbyde Notat posten.

Men til den strøtanke svarer Notat i *Le Nouvel Observateur*: "Djævel! Det har endog aldrig været i mine tanker!".

Så det bedste bud er stadig, at Nicole Notat indtager posten som generalsekretær i EFS efter Emilio Gabaglio, der blev valgt første gang i 1991 og genvalgt både i 1995 og 1999.

Støtte til EFS-forslag om offentlig service

Det belgiske EU-formandskab støtter, at der oprettes et europæisk observatorium for den offentlige sektor. På rådsmødet for det indre marked gik den belgiske økonomiminister Charles Picqué ind på den tanke om et observatorium for service af almen interesse, som den europæiske faglige sammenslutning, EFS, og den europæiske organisation for den offentlige sektor, CEEP, sammen har udarbejdet i et særligt charter for tjenester af almen interesse.

Ikke alt kan privatiseres og udliciteres frit, da nogle opgaver i samfundet er så væsentlige, at de kræver en særlig form for støtte og styring, er det gennemgående træk i charteret.

En række lande var inde på samme temaer i debatten på rådsmødet. Blandt andre Frankrig og Tyskland finder, at de almene interesser må sikres. Derfor må være undtagelser for den fri konkurrence i det indre marked og forbudet mod statsstøtte. Andre lande frygter, at det indre marked dermed svækkes, da det bliver umuligt at definere den almene interesse.

Den offentlige sektor kommer til debat igen på næste rådsmøde i november.

Øget EU-støtte til kampen mod fattigdom

EU øger støtten til kampen mod den sociale udelukkelse. Et forlig mellem Rådet og Europa-Parlamentet giver ekstra 5 mill. euro (37,3 mill. kr.) til et handlingsprogram, så der nu afsættes i alt 75 mill. euro (ca. 560 mill. kr.) til kampen.

Arbejds- og socialministrene i EU-landene kunne i første omgang ikke acceptere parlamentets stramninger. Da Europa-Parlamentet har medbestemmelse gik forslaget i den særlige forligsprocedure mellem Rådet og parlamentet. Her fik parlamentarikerne også indføjet, at EU's støtte til de enkelte projekter øges. I enkelte tilfælde kan EU nu støtte med op til 90 procent af udgifterne til projekter. Normalt er toppen imidlertid 80 procent.

Forliget skal endelig godkendes af Rådet og Parlamentet. Det ventes derefter, at projekter kan godkendes til foråret.

Solbes til nye EU-lande: Drop ØMU-drømme

Sats på at få gang i markedsøkonomien og tilpas strukturerne i samfundene til EU. Men drop tanker om straks at tilpasse økonomien til de kriterier, der gælder for euro-landene.

Sådan lyder EU-kommissær Pedro Solbes Miras råd til ansøgerlandene. På en konference i Budapest forrige fredag påpegede Pedro Solbes, at det er alt for tidligt for ansøgerlandene at føre en så stram økonomisk og budgetmæssig politik som den, der gælder for landene i det økonomiske og monetære samarbejde i EU.

I første omgang handler det om, at ansøgerlandene bliver parate til konkurrencen i det indre marked i Europa. Det kræver, at en række strukturer lægges om i landene, og den opgave har topprioritet.

Det vil samtidig være den bedste vej til, at landene senere er kan gå ind i euro-samarbejdet. Men Pedro Solbes tror tidligst, at det sker i år 2006.

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office, Bld. du Roi Albert II, 5/24

B-1210 Bruxelles. tel. 00-32-2-2040690 - fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch